

Před chvílí jsem dopsal článek o výplatních otiscích národního podniku TOS Čelákovice, která navázala po znárodnění na činnost soukromé firmy J. Volman Čelákovice. Obsahem činnosti těchto subjektů byla zejména výroba soustruhů Volman.

Stojí za to si připomenout, jak firma J. Volman vyplácela zásilky před obdobím 4. republiky a zároveň si připomenout neobyčejnou osobnost Josefa Volmana, zakladatele firmy v roce 1910.

JOSEF VOLMAN

(14. 11. 1883, Žebrák - 16. 4. 1943, Čelákovice, pohřben na hřbitově v Žebráku), syn zámečníka a strojního mechanika Františka Volmana (1844 - 1908), který v 80. letech 19. století vybudoval firmu na výrobu nástrojů a na přelomu století se přeměnila na výrobu soustruhů. Rod je původem z Horního Rakouska a na počátku 19. století se usadil v Čechách.

Josef Volman dokončil v roce 1910 své chemické a strojírenské vzdělání v USA.

Po návratu do Čech založil společně se svým bratrancem firmu A. a J. VOLMANOVI, TOVÁRNU NA STROJE A SLÉVÁRNU V ČELÁKOVICÍCH. Slibný vývoj překazila I. světová válka a Volmanovo narukování na frontu v Srbsku, kde byl i zajat. Po smrti bratrance se stala strojírna v Čelákovících jeho majetkem. Firma se přejmenovala na J. Volman. Firma se specializovala zejména na výrobu obráběcích strojů. Některé soustruhy též vyvíjel sám - např. tzv. revolverové soustruhy.

Firma se postupně rozšiřovala, o zakázky zejména ze světa neměla nouzi. Poté, co se bratrova strojírna v Žebráku dostala do potíží, zakoupil ji. V Čelákovících se vyráběly soustruhy a obráběcí stroje, v Žebráku vrtačky a frézky. Několikrát došlo k rozšíření výroby a dostavbě různých provozních hal. Ve 40. letech došlo ke spojení s německou firmou Rittler s pobočkami ve 34 zemích. V roce 1941 firma přeměněna akciovou společností s názvem J. VOLMAN AG. Po válce došlo ke znárodnění a vytvoření národních podniků pod různými názvy, až se název ustálil na TOS (Továrny obráběcích strojů).

Osobnost Josefa Volmana je úctyhodná zejména pro jeho morální kvality. Byl mecenášem, finančně podporoval různé projekty, zakládal odborné školy, byl i činný v podpoře sportovní činnosti, za německé okupace podporoval odbojáře a jejich rodiny během okupace. Záslužným činem bylo ukrytí části knihovny a archivu prezidenta Tomáše G. Masaryka. Mezi ukrytými knihami byla i Masarykova bible.

Nyní k tématu výplatních otisků u tohoto subjektu a uživatele výplatního stroje Francotyp. Firma si pořídila výplatní stroj až v roce 1939.

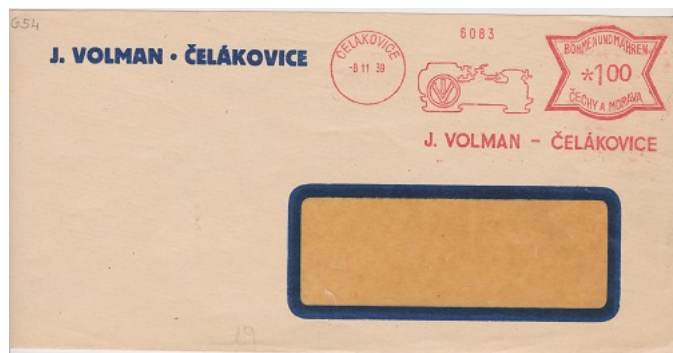
ČELÁKOVICE

FR 8h - 4m - 1 k

1. poněmčený vzor protektorátního otisku

1. den otisku: 8. 11. 1939

Mezi denním a výplatním otiskem silueta soustruhu a v ní logo firmy : zkratka JV v dvoukruhu .
Po otiskem (v místech označení a výplatního razítka název: J. VOLMAN - ČELÁKOVICE).

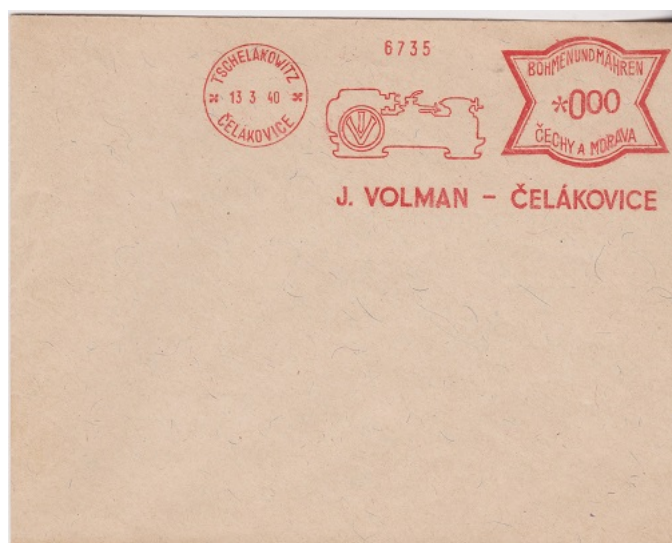


TSCHELAKOWITZ//ČELÁKOVICE

FR 8h - 4m - 1k

2. poněmčený vzor protektorátního otisku

1. den otisku 13. 3. 1940



ČELÁKOVICE

FR 8h - 4m - 1k

2. poněmčený vzor protektorátního otisku

Otisk 1. dne: 26. 8. 1942

změna označení uživatele, upraven název firmy - větší písmena názvu firmy, doplněno dvojjazyčným právním statutem A.G. a A. S. a dvojjazyčným názvem domicilu

Ilustrace:

Otisk 1. dne 26. 8. 1942

Otisk poštou prošlý ze dne 15. 11. 1944



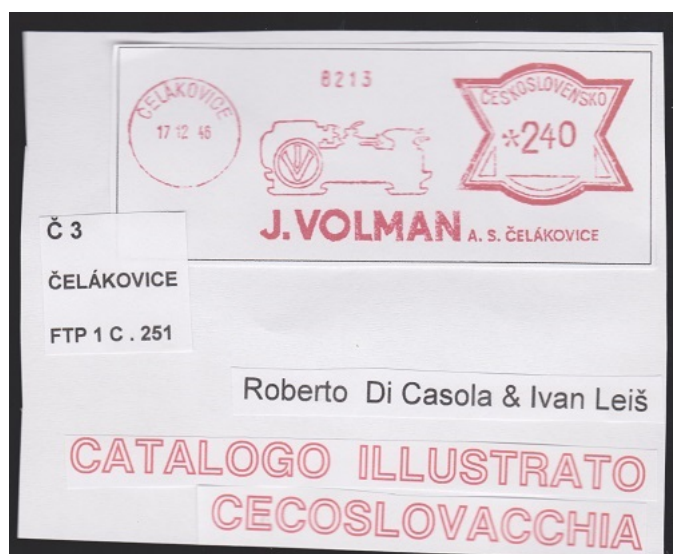
3. REPUBLIKA

FRANCOTYP

FR 8h - 4m _ 1k

17. 12. 1946

ovenský vzor výplatního otisku, upravený denní razítko, výplatní razítko a i označení (odstraněn německý právní statut a německý název domicilu)



Na tyto otisky navazují po znárodnění otisky 4. republiky (viz samostatný příspěvek v rámci seriálu "Několik pohledů" - 137. pokračování ze dne 23 . 11. 2021).